

FOLK OG LAND

ALEXANDER LANGE:

Otto Lyngs to ansikter

HELLASFAREREN SOM IKKE FANT FEIL VED MENNESKEJAKTEN I NORGE
EFTER 8. MAI 1945

Hendelsene i Hellas som resulterte i et midlertidig «administrasjonsråd» skyldtes at noen derværende levebrødspolitikere og konspiratører mot konstitusjonen hadde gjort en hestekur nødvendig. Demokratiets spilleregler var opphevet av demokraterne selv. Folkets kjerne, som i Hellas delvis utgjøres av en tallrik bondestand, fryktet lignende tilstander som i den ennå ikke overståtte greske borgerkrig.

Hellas har satt støkk i nordiske Kleinpolitikere som åpenbart har trodd at man kan kose seg for folkets regning på livstid med å snakke om de innenrikske presserende, livsviktige problemene, som nu krever løsning og upopulære tiltak! Ene og alene dette penible moment er utvilsomt grunnen til at skattemidlene nu også har funnet anvendelse på flyturer med videre til Hellas. Hva du evner kast av i de fjerneste krav! Men hvorfor skriker ikke disse som flykter fra vårt folks og vårt lands problemer — over de Gaulle som er en vitterlig fascist og har vært slem mot nesten alle de småpolitikere som truer «Frankrikes ære og misjon»?

Og hvorfor ingen norsk kontrollkomisjon istedenfor høytidelig kongebesøk til det Argentina som har kastet overbord alt som minner om demokrati og jaget både partiene og partipolitikere på dør?

Foran kommunevalget er

Er dette kanskje et tredje ansikt?

det rørende å se den unge konjunkturrytter, stortingsmann, cand. jur. Otto LYG (H) og den kroniske Stortingskvinne Aase LIONÆS (A) nu i Hellas på vegne av yrkespolitikernes fagforening belære udemokratiske oberster i den greske regjering om hvordan man skal behandle farlig saboterende politiske motstandere!

Hvor fælt disse blir behandlet, fremgår av at norske småpolitikere får komme inn på sellen og gi alskens råd. Hverken Papandreou eller hans forsvarer har sett anklageskriftet ennå, skriver Aftenposten senest 21. aug. 1967. Er det ikke forferdelig? «Andreas P. led etter hva de nordiske parlamentarikere fikk opplyst, ikke noen direkte materiell nød.» Otto Lyng

som hittil ikke kan sees i flere år å ha bidratt til positiv løsning av et eneste presserende norsk tiltak, er storartet i Hellas:

— «Videre ga jeg (Otto Lyng) statsminister KOLLIAS det innstendige råd å la avholde frie valg så fort som mulig og forsikret ham om at vi fra norsk side ser på ethvert diktatur det være seg «rødt» eller «blått», på samme måte. Jeg gjorde det klart for Kollias at man fra nordisk hold på et legalt grunnlag ville ta alle mulige skritt for å sikre P. og andre fanger en anstendig, demokratisk behandling, og ba statsministeren være oppmerksom på at Hellas' vestlige allierte venter at landets ledere sørger for en snarlig gjennomføring av demokratiske samfunnsformer, sier Otto Lyng til Aftenposten.»

— Aldri har det fra noe insekt vært hørt en så imponerende hoste i lovotten! Slike hørder som Otto Lyng nu — nådde selv ikke redaktør Syversen i Trangviksposten.

*

I all Ola Nordmanns yndlingspolitikeres flukt fra nasjonale, sentrale, uløste oppgaver, til fremmed land har MORGENPOSTEN en artikkel om Hellasutflukten: «Diktatur tatt i skole» 22. aug. -67. Den hører til de minneverdige nye toner i orkesteret her tillands! Redaktør Gunnar Kristiansen skriver blant annet:

— «Hvem som har gjort de største bragder for demokrati skal være usagt, det avhenger for en stor del av hvilke partiviser man leser i de nordiske land. Av Arbeiderbladet fremgår det at Aase Lionæs har spilt førstefiolin i delegasjonen og gjort de aller modigste ting. Leser man Høyrepressen derimot ser man intet om Aase Lionæs, men derimot adskillig om Otto Lyng som figurerer som hovedperson, osv. I de danske aviser er forholdet noenlunde tilsvarende. Man skulle ikke trodd det var nordmenn med. Hver enkelt partiavis hylder sitt (Forts. side 6)

Forbundets henvendelse til regjeringen Borten

Nødvendig supplement til en meddelelse i FÆDRELANDSVENNEREN

Venstrebladet FÆDRELANDSVENNEREN, Kristiansands største avis, bragte i forrige måned noen betraktninger omkring tidligere NS-medlemmers politiske holdning. Bakgrunnen fremgår av denne innledningen:

«Vedholdende rykter om at det blant tidligere medlemmer av Nasjonal Samling på Sørlandet er mosjon for dannelsen av et nytt politisk parti, later ikke til å medføre riktighet. Derimot er det på det rene at det mann og mann imellom i disse kretser drøftes hvorvidt man bør stemme ved det forestående valg — og i tilfelle hvilket parti man bør gi sin stemme.»

Og senere ut i artikkelen heter det:

«Såvidt vi forstår føler de tidligere medlemmer av Nasjonal Samling seg politisk hjemløse, fordi det ennå ikke har lyktes dem å få noe eksisterende politisk parti til å ta opp deres krav om en revisjon av rettsoppgjøret. Man regner med at lavt regnet 100 000 stemmer går tapt her i landet nettopp fordi tidligere NS-medlemmer ikke ønsker å støtte noe parti.»

Det er mulig at bladets fundringer skyldes visse valg-bekymringer og disse er vi foreløpig ikke istand til å be-

Vil regjeringen Borten bringe iallfall litt forsinket rettferd?

fri hverken dette blad eller dets partipolitiske kolleger for. Grunnen har bladet selv pekt på og vi skal ikke her komme nærmere inn på den side av saken. Bladet fortsetter imidlertid slik:

(Forts. side 6)

Heller ikke Hellas, men mishandling av norske fanger i 1945: Straffeeksersis

Dette er ikke fra Hellas, men fra Norge 1945 da de nye makthavere arresterte sine politiske motstandere.

NASJONALISTISK INFORMASJONS- TJENESTE

Den nasjonalistiske mobilisering og oppladning har i de senere år hatt en frapperende oppsving, til tross for de ekstremt vanskelige arbeidsforhold som hersker overalt. Nasjonalismens svorne fiender kontrollerer som kjent nesten hundreprosent alle informasjons- og kommunikasjonskanaler og utnytter dem hensynsløst for å få folk til å assosiere nasjonalismen med det mest abjektive som en skitten fantasi kan greie.

Men selv ikke den iherdigste «opplysnings»-virksomhet eller de leilighetsvise, politiske arrestasjoner som gårdsdagens seierherre setter i verk, formår å hindre eller skjule det faktum, at nasjonalismen er på fremmarsj over hele kloden. Det får ikke hjelpe at folk med løbergske samvittighet opplever søvnløse netter, og at de ser besteboven stikke frem både her og der.

Folk og Land ser det derfor — i egenskap av Norges ledende nasjonale avis — som sin plikt å holde sine lesere underrettet om hva som skjer på de mange fronter både ute og hjemme, der de nasjonale krefter atter har tatt kampen opp mot kulturforfall og politisk evneløshet. Under denne vignetten vil vi da i tiden fremover — så langt vårt publisistiske kjennskap strekker — bringe etterretninger av interesse for en nasjonalt orientert leserkrets.

INDIA

Enda et nazi-parti har sett dagens lys, denne gangen i India. Det ble stiftet i Amritsar av en student, Om Prakash ved Punjab-universitetet. På programmet står bl. a. avskaffelse av det parlamentariske styret i India samt å erstatte det med et diktatur som skal gjøre landet til verdens sterkeste makt. Partiet bruker hakekorset som symbol og føreren, som har tatt navnet Shiv Shakti etter indiske guder, bekjenner seg åpent til Hitler som han betegner som historiens største politiske personlighet.

ITALIA

Skal vi tro de siste meldinger, blir det herefter lettere å være nasjonal-sosialist i Italia. I våres ble det nemlig juridisk fastslått i Bolzano av Magistrate Gerardo Saccetini at forherligelse av fascismen var å betrakte som forbrytelse — mens en tilsvarende holdning overfor nasjonal-sosialismen ikke var det. Denne kjennelsen ble avsagt i en sak mot noen syd-tirolere som var anklaget for å ha klistret hakekorsmerker i Merano. Den italienske etterkrigslovgivningen mot fascis-

men kunne ikke brukes uten videre mot nasjonal-sosialismen bare på grunn av tilfældige likheter, ble det hevdet.

USA

The American Nazi Party er blitt rammet av et hårdt slag ved mordet på lederen George Lincoln Rockwell nettopp som det syntes å ha fått vind i seilene. En talsmann for partiet forsikrer ellers at virksomheten naturligvis skal fortsettes. Rockwells efterfølger er Math. Kochl. Allerede ved begravelsen, som skulle ha funnet sted på æreskirkegården fordi han var krigsveteran, ble det bråk forde nazistene ikke fikk bære uniform. Tilslutt måtte de gå igjen med kisten. Rockwell sto ellers nettopp i begrep med å gjøre store forandringer med sitt månedstidsskrift Rockwell Report. Det kommer fra august av en ny publikasjon WHITE POWER som er beregnet på massespredning. «The Rockwell Report» var ment å skulle bli en fast spalte i denne publikasjon, men hvorledes det går nu er vel usikkert. Rockwell hadde ellers nettopp fullendt en ny bok «White Power» som allerede var gått i trykken, så den kommer vel rimeligvis trass i mordet på forfatteren. Når det gjelder arrestasjonen av det tidligere ekskluderte partimedlem Patler, så var det en løsning som alle gode demokrater hilste med stor begeistring. I et telegram fra

USA heter det således betegnende nok: «Arrestasjonen av Patler fjerner grunnlaget for mistanken om at den 49 år gamle nazi-leder Rockwell falt som offer for radikale negergrupper som åpent har gitt tilkjenne at han burde bringes ut av verden snarest mulig på grunn av sitt krav om absolutt hvitt overherredømme i USA, blir det fremholdt i Washington.»

CANADA

Det Canadiske Nazi-parti har i likhet med sin amerikanske parallell skiftet navn til «The Canadian National Socialist Party» og dermed har samtlige seksjoner i den Nasjonal-Sosialistiske Verdensunionen (WUNS) betegnelsen «nasjonal-sosialistisk» i sine offisielle navn.

FREDENS FANGE

Samtlige seksjoner i den Nasjonal-Sosialistiske Verdensunionen støtter nu alle anstrengelser for å opprette en permanent organisasjon som kun skal arbeide for løslatelsen av Rudolf Hess, som nu har sittet innesperret i 25 år. Seierherrene fra siste krig har ved sin behandling av Rudolf Hess gitt nasjonal-sosialismen en stor martyridet ingen annen nazist har tilbragt så lang tid bak selledørene for sin politiske overbevisnings skyld. For tiden er det to særlige aktive grupper som arbeider for hans løslatelse, det er The Irish Free Hess Committee i Dublin og The New England Committee to Free Rudolf Hess. Den siste har sete i Boston, USA.

DANMARK

Sven Salicath, føreren for det Danske National-Sosialistiske Arbejder Parti, har i de forgangne måneder talt til hundrer av interesserte stu-

Rockwell ved en pressekonferanse, flankert av Matt Koehl til venstre og Alan Welch, sin nestkommanderende til høyre. Rockwell sparte ikke på gamle nasjonalsosialistiske symboler og fikk da heller ikke lov til å hvile på æreskirkegården fordi hans tilhengere nektet å fjerne nazi-symbolene under begravelsen

Venstreappell til NS-folk før valget!

Sørlands-nazistene

At man nærmer seg kommunevalget merkes ved den økende aktivitet innen de forskjel-

lige partiene nå om dagen. Men man må gni seg i øynene flere ganger når man leser i «Fædrelandsvennen» at våre tidligere landsforredere (nazistene) begyner å røre på seg. De føler seg politisk hjemløse, og det kan vi så godt forstå nå når deres forbundsfeller Quisling, Eichmann, Hitler, for å nevne noen få, er borte. Nei, hold dere vekk fra politikken, nazister, dere blir ikke savnet. Vi fikk mer enn nok av dere under krigen.

K. H.

I en av Venstres ledende aviser FÆDRELANDSVENNEN i Kristiansand finner vi denne venstreappellen til tidligere NS-folk. Teksten er forhåpentlig leselig i gjengivelsen. Vi skulle tro at oppfordringen om ikke å genere Venstre blir fulgt ganske mannjevnt både på Sørlandet og andre steder!

denter på bl. a. Herlufsholm Skole, Sorø Akademi og Næstved Gymnasium.

NS-VERDENSUNION

Den 5. august i år fylte NSUV fem sommere. På denne datoen kom nasjonal-sosialister fra Europa og Amerika sammen i Cotswold i England for å drøfte et felles opplegg for de nasjonale krefter verden over. I dag arbeider NSUV for å etablere NS-bevegelser i alle land i den hvite verden. Vi skal i en senere artikkel i Folk og Land komme tilbake til NSUV og det historiske møtet i Cotswold.

Månadsbladet

FRIHUG

Frisinna tidtrøyt og opplysningsblad. Fritt ordskifte om NS, rettsoppgjæret m.m. Fylgjetongar om Hunzafolket, Jack London (ill.), sjøromanar m.m. Årspris kr. 25.—.

Postgiro for bladv. 80 821. Utgjevar: Erling Seim, Kinn

Thronsen klager til Presseforbundet

Vi omtaler i lederartiklen det grove og uforskammede angrep TELEMARKE ARBEIDERBLAD (med opptrykk i et par Osloaviser) har rettet mot den tidligere riksøkonomisjem John Thronsen fordi han som tidligere fremtredende-NS-mann har ladet seg stille opp på en valgliste i Nissedal. Bladet TELEN omtaler også saken og meddeler at Thronsen har klaget til Norsk Presseforbunds faglige utvalg over Arbeiderbladets skrivelser. — Det trykket blant annet opp igjen en ondsinnet notis i SKIENSFJORDENS PRESSE fra 1945, hvor det ble hevdet at Thronsen i sin tid gikk av som riksøkonomisjef fordi han hadde begått underslag! Bladet meddeler også at Thronsen etter å ha mottatt svaret fra det faglige utvalg vil vurdere om han skal gå til rettsak mot avisen.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELDOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Bemerkelsesverdig
valgpropaganda

Det er ganske interessant å notere seg nu umiddelbart foran det kommunevalg som de politiske partier også ber tidligere NS-folk om å delta i med sine stemmesedler at presseorganer som jo blir partienes ansikt utad likevel ikke unnses seg for å fortsette hetsen og sjikanen mot de folk de ber om støtte av.

Er det da ingen kustus innen disse partier, kan en hvilken-somhelst presseramp trampe i klaveret også umiddelbart foran valg som partiene synes å legge stor vekt på, eller mener en faktisk i disse partier at de tidligere NS-folk er noen godfjottede idioter som er tilstrekkelig vettskremte til å la seg by hva som helst bare for å få lov til å smyge ubemerket omkring i dette velsignede nydemokratiske samfunnet de får være en slags annenklassens borgere i?

Rettferdigheten tilsier at vi slår fast at det i det tilfelle vi her sikter til dreier seg om arbeiderpartiaviser + det evindelige DAGBLADET, som Venstre får finne seg i å ta ansvaret for så lenge det og dets Garbo bestemmer kursen og tonen i partiet.

Det er selve prinsippet det her gjelder, dette at straks en NS-mann dukker opp igjen av den grå masse han er henvist til, så hales han frem ved hårene med samt sitt «synderegister» fra dengang Solem, Arntzen, Aulie, Wold med flere turet frem som verst i den nyopprettede «rettsstat» Norge. Og det spiller for oss ingen rolle hvem det i tilfelle dreier seg om.

Rart er det forresten å notere seg at det som regel er de som har gått aller mest stille i samfunnsdørene og overlatt kampen for oppreisning og for herrenes egen rettfærdighet når de slik hales frem igjen ved passende anledninger til andre og mere rakryggede.

I det siste tilfelle dreier det seg om en ondsinnet liten artikkel i Løbergs berømmelige hofforgan TELEMARK ARBEIDERBLAD, som både Arbeiderpartiets hovedorgan og DAGBLADET og vel også flere for alt vi vet har trykket av. «NS-størrelse øverst på liste i Nissedal» heter det i disse organer for partier som beiler også til tidligere NS-folks gunst. Det gjelder den tidligere riksøkonomisjef i NS — en tittel som bladene av en eller annen mystisk grunn setter i gåseøyne — John Thronsen. Og om dette at han er stillet øverst på en uavhengig liste skriver disse pressehyklere bla.:

«Selv med rimelig margin for det synspunkt at idømt straff skal være oppgjort og et menneske ikke i urimelig grad skal belastes dårskap i yngre år, er Nissedal uavhengige fellestest valg av topp-mann i aller høyeste grad til å forbauses over. La gå at det er gått 22 år siden krigen sluttet og at den forhenværende «riksøkonomisjef» — som også gjorde seg bemerket på andre vis under krigen — har fått igjen sine «statsborgerlige rettigheter». Det må vi gå ut fra at han har (!). Når han nå kaster seg ut i politikken på ny må han finne seg i at velgerne blir gjort kjent med hans bakgrunn.»

Fordi Thronsens sønn er med blant listens tillitsmenn, finner dette Løbergs blad, som alltid har kjempet slik for anstendigheten, at «andre burde ha visket dem et ord i øret om anstendighet.»

Vi synes hviskingen heller burde vært rettet mot andre ører. For er folk funnet verdige til å stemme og blir overredt av utsendinger fra de politiske partier i den anledning,

Herman Andersson

en nordman av den gamle stammen

Kyrkoh. emer. Hermann Andersson, Roslagsbro, har ingått i det tysta ledet. Med kyrkoh. Andersson för-lorade Nordens nationella idealister en äkta vän. Det är gott att tänka på vännen Andersson, på hans stilla, ödmjuka och hänsynsfulla väsen och trofasthet.

Detta lilla, som nu sagts, är icke ämnat som något människoberöm. Nej, det är blott en tacksamhetens hyllning åt honom, för hans trofasthet i med- och motgång för det nationella Norden.

«Jesus Krist av dig vill veta, om du honom älska vill. Då får du hans egen heta, honom evigt höra till. Han, din mästare och vän, se han älskar dig igen. Han dig räknar bland sin skara, där han är, du och skall vara.»

(G. Flyckt).

Ellös i augusti 1967.

Sven A. Lundehäll

så må de vel i demokratiets høyest misbrukte navn også kunne stilles opp på en valgliste? Ellers er jo hele komedien med «samfunnsopptagelsen» bare ekkelt hykleri.

Vi ber om ikke å bli misforstått i denne sammenheng. Det er dette at folk stadig sjikaneres for en politisk innstilling de har sonet straffen for et kvart århundre tilbake i tiden vi finner uanstendig, og ikke dette at folk — og da eventuelt også tidligere NS-medlemmer — kan ha betenkeligheter ved å stemme f. eks. på partiets første riksøkonomisjef. Men da ikke fordi han var en tidligere «NS-størrelse», men fordi de kanskje synes han hverken var stor nok eller god nok NS-mann da det røyntet på.

Vi får ikke anledning til å henvende oss til leserne igjen før valget, så vi kan med dette bare be dem tenke over hvilke konsekvenser de bør trekke av visse partiers nye aksjon mot tidligere NS-folk umiddelbart foran valget. Den kan neppe ha virket særlig oppmuntrende på lysten til overhodet å delta i valget, for ikke å snakke om å gi sine stemmer til partier som lar seg representere av disse utrettelige hetsere.

ANNELIESE PAROW

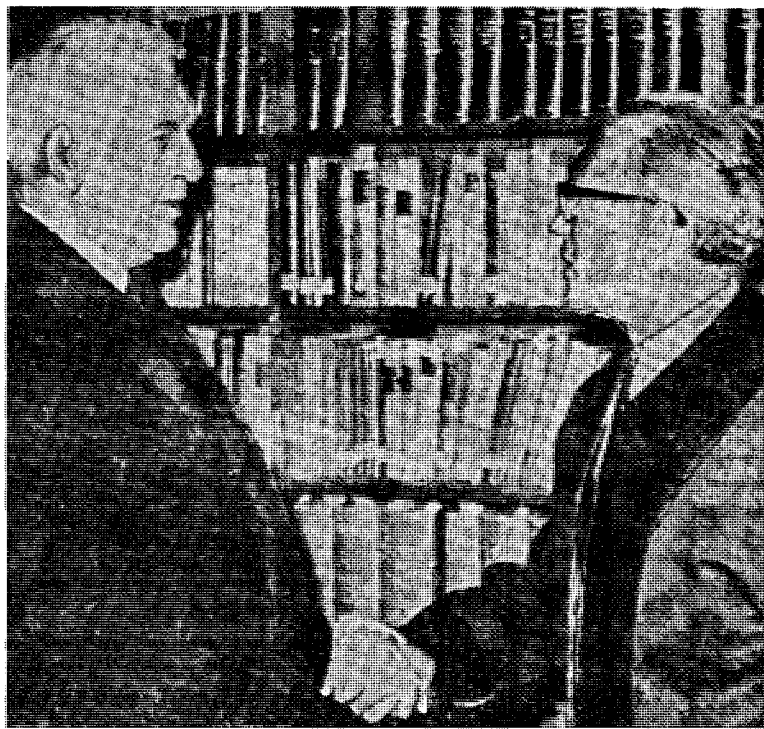
TANNINNSÆTNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v/Lademoen kirke - Voldsminde

Jo, de kan få sagt det -

Sven Arntzen hyldes av landssvikkollegene Terje Wold og Andreas Aulie!

To tjuer på ett marked: Wold gratulerer Arntzen med landssvikinnsatsen

De takker av den ene etter den andre av «retts»oppgjørets hovedfigurer og hylder hverandre gjensidig og i tur og orden med fete ord om den patriotiske innsats de gjorde dengang de bestemte at hundretusen av deres landsmenn var «landsforrædere».

Nu sist var det ingen annen enn høyesterettsadvokat, fhv. riksadvokat m.m.m. Sven Arntzen som ble hyldet i Høyesterett da han trådte tilbake fra det faste utvalg i Høyesterett etter å ha fylt 70 år ivår.

Uttalelsene som falt både fra Terje Wold og ikke minst fra den riksadvokat Aulie som selv skaf takke av snart og venter på sin hyldest, var meget bemerkelsesverdige.

AFTENPOSTEN gjør naturligvis det aller største knefallet for den rettens mann Arntzen i sitt referat. Vi gjengir fra bladet:

(Terje Wold): — — Idag vil vi gjerne på vegne av Norges Høyesterett takke Dem for det dyktige arbeide De har utført — — De har alltid så fremragende mestret å fremstille en sak objektivt, og alltid vært menneskelig — —

*

Efter kort å ha berørt saken i Haag kom Arntzen inn på sin tid som riksadvokat efter krigen:

— Det var en merkelig tid. Alle norske jurister stilte seg til disposisjon for rettsoppgjøret (bortsett fra dem som selv satt arresterte naturligvis! Vår bemerkning). Det ble et teamwork (!) Vi arbeidet for et så rettfærdig oppgjør som mulig. Om vi lyktes får eftertiden avgjøre.

*

(Andreas Aulie): — Det var ikke underlig at det ble Sven Arntzen som den norske regjering henvendte seg til for å få ham til, som riksadvokat å påta seg rettsoppgjøret efter krigen. Jeg vet hvor svær oppgaven var. Få vet hvilken sikkerhet det var og hvor trygt det følte å ha nettopp Dem som leder. Jeg har hatt anledning til å gjennomgå rettsoppgjøret efterpå. Og til å vurdere alle sirkulærer som gikk ut. Jeg vil si at jeg ikke er mindre imponert nu.

Vi er også imponert over hvorledes Arntzen klarte å dirigere rettene gjennom sine sirkulærer og på annen måte under det skammelige urettsoppgjøret. Men vi skal ikke komme nærmere inn på det her i denne feststund for «retts»oppgjørets fedre. Dog synes det å mangle noe i beskrivelsen av Sven Arntzens virksomhet under okkupasjonen. Blant annet er det bemerkelsesverdig at AFTENPOSTEN i sitt ellers så fylldige referat ikke har fått med dette som MORGENBLADET har notert ned av Aulies uttalelser om Arntzen:

Riksadvokat Andreas Aulie fremholdt i en tale spesielt Sven Arntzens innsats under siste krig i spissen for de retterganger som hadde med Hjemmefronten å gjøre — — —

Hva er det for noen retterganger Aulie sikter til her? Er det slike om hvilke riksadvokaten i sin tid som riks-politisjef brukte andre uttrykk? Slike som Gustavsen, Lionæs og høyremannen Otto Lyng nå passer på bare skje på Cuba og ikke i Hellas?

FOR UNGDOMMEN

Red.: Hallvard M. Paasche

Men nye slekter fødest der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring buset.

Verden vil bedras!

Mens alle våre langhårede og venstreradikale venner demonstrerer mot den amerikanske krigen i Vietnam fordi de tror å tjene de røde i Moskva med det, synes det å ha gått dem fullstendig hus forbi at USA og Sovjetsamveldet etter god gammel stor-kapitalistisk oppskrift også i denne sak opptrer som to tjuer på ett marked. De har ganske enkelt delt verden mellom seg og den tilsynelatende «kalde krig» er bare et skuespill for alt folket.

USA ved president Kennedy ga russerne klarsignal da de lot «skammens mur» oppføre i Berlin. Sovjetsamveldet ved Kosygin ga amerikanerne klarsignal da disse lot Israel starte sin angrepskrig mot araberstatene.

Og hvorledes det henger sammen med Vietnamkrigen bak kulissene forteller et privattelegram til AFTENPOSTEN om. Telegrammet slår fast at de britiske sanksjoner mot Rhodesia stort sett har slått helt feil, men de har iallfall klart å sette Rhodesia utenfor som hovedleverandør av krom. I telegrammet heter det således bl. a.: «Som det kanskje mest forunderlige resultat av sanksjonspolitikken peker avisen (Sunday Times) på at russerne var meget raske med å erobre det rhodesiske krom-marked, med den følge at de nå dominerer verdensmarkedet for krom og selger store mengder til USA — som ikke kunne føre krig i Vietnam uten disse krom-forsyninger.»

Verden vil bedras!
Men vi unge burde kunne se klarere.

Våre nye allierte

Den bundes-tyske filialen i den nye «Aksen», som tyskerne selv nok så sarkastisk kaller «Washingbonn», har i grunnen aldri imponert oss der den fremstår med sine hjernevaskede «borgere i uniform». Men ser vi på den følgende oppgave fra en legeundersøkelse av 347 000 stridende (!) soldater i årsklassene 1941—44 — er det visst ikke bare den mentale beredskap som halter.

70 prosent hadde deformerte føtter og var således neppe i stand til å tåle anstrengende utmarsjer.

34 prosent led av mangler ved nervesystem, psyke eller intelligens slik at iallfall ikke de sistnevnte var skikket til bruk ved en komplisert, moderne våpenteknikk.

33 prosent oppviste defekte hvirvelsøyler, noe som sterkt begrenset deres dyktighet ved lendeøvelser.

26 prosent kunne bare gjøre halv tjeneste på grunn av forstyrrelser i hjerte og/eller kretsløp.

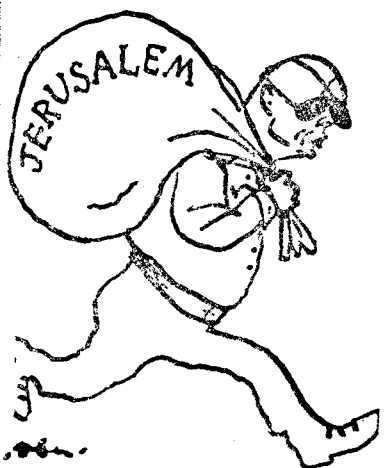
Det later til at Ivan har fått en ny alliert: General Velferdsstat!

O.

Helt eller forbryter?

Sommerens desiderte seierherrer og riddere av det skarpladde gevær, er «de uhyre populære og veltalende militærpolitikkerne» (Aftenposten) Ben Gurion og Moshe Dayan. For å ta den siste — Dayan — vi siterer stadig vår «frie presse»: han sto i spissen for oppbyggingen av den israelske hær. Han planla (merk det!) i egenskap av stabssjef, og ledet (det også) i 1956 Sinai-felttoget. Han var med i Haganah, de jødiske spesialstyrker (Einsatzkommandos? red. bem.) som sloss mot araberne og britene før Israel ble en stat. Han skal ha uttalt: Seieren kan bare oppnås ved å slå hurtigere og hårdere enn fienden.

Dette er generalmajor Moshe Dayan — «helten fra Sinai» som han tituleres i vestlige massemedia. Jo, det er sikkert vel og bra. Men så er det at vi kommer til å titte i et leksikon, under stikkordet «Krigsforbrytelser» — hva innebærer egentlig det? Vi

Byttet. (Fra Jeune Afrique, Paris)

leser: Planlegning, forberedelse, innledning eller føring av en angrepskrig . . . osv. eller bare deltagelse i en sammensvergelse med sikte på å utføre forannevnte.

Videre: Myrding, mishandling og deportasjon etc., etc. av sivilbefolkning i okkupert område eller av krigsfanger . . . rov av offentlig eller privat eiendom.

Der står også en hel del annet — men vi gir oss her. Det faller oss vanskelig å få disse sakene til å harmonere, men når det gjelder demokratisk logikk, så er vi dessverre strykekandidater.

I.

Nasjonalismen

Den nye tid bryter fram. Det lysner i horisonten. Nasjonalismen stiger fram, ingen kan hindre det. Den vil seire før eller siden. Nasjonalismen er det nye redskap som skal bygge en ny verden.

Lyset fra Norden

Charles de Gaulle

er allerede i sin regjeringstid blitt legende i Frankrike, og uttallige er de anekdoter som verserer om ham. Selv tar han det som billig reklame og erklærte for en tid tilbake: Den som protesterer mot karikaturer, gjør seg til latter.

Den siste historien om de Gaulle syntes vi var for god til å unngå våre spalter: Etter en hektisk uke lot minister Pompidou seg falle tungt ned i en dyp stol på de Gaulles kontor idet han utbrøt: Min Gud, så trett jeg er! hvorpå generalen svarte: Det greier seg lenge om De tiltaler meg med: Herr president.

Ansvar

Uvitenhet og god tro fritar ikke politikere og ledere for ansvar. De ansvarlige myndigheter bør vite hva politisk ansvar innebærer. For de skal representere samfunnets interesser og sørge for rettferd for hele folket.

R. H.

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — Kristne Venner møtes den første fredag hver måned i Collettsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapeleg samvær. Møtetid kl. 19.30.

MED EN SOVJETSOLDAT I VERDENSKRIGEN

For FOLK OG LAND av armenieren Jerwand Dshanian.

De eldre derimot kjente godt til vedtekten som gjaldt under Påskehøytiden både hjemme og i kirkene og på så at høytideligheten ble overholdt på tradisjonell måte. Etterhvert var det en del av ungdommen som fattet interesse for religionen gjennom Påskehøytiden på tross av de forsøk som stalinregimet gjorde på å hindre, undertiden med makt, at ungdommen fulgte de eldre.

Under mine artistturnéer i Armenia har jeg ikke minst besøkt den eldgamle kirke i Edzmiadzin, hvor en av de første kirker i den Nære Orient ble oppført vel 250 etter Kristus og hvor der er adgang for alle de eldste kirker i verden. Overalt i Edzmiadzin hørte vi liksom fortidens stemmer gjennom de vakre og meget gamle salmer som ble foredratt i de eldgamle historiske kirker og katedraler. Jeg har besøkt Georgia, Azerbeidsjan, Nord-Kaukasus, Ukraina, Russland og Krim, og overalt fant jeg folk sterkt religiøst innstilte. Jo, sterkere stalinistene førte sin hetspropaganda mot all religion jo kjærere ble religionen for folket. Det som gjorde at religionen fikk enda høyere verdi, var håpet om en fredfull tilværelse etter et trist og ulykkebringende jordeliv under de daværende forhold.

En viktig del av Påskehøytiden er fasten, som er meget streng. Den begynte skjærtorsdag morgen og varte til samme dags aften. Geistligheten nyter hverken tørt eller vått for å minnes Jesu Kristi lidelser. De vanlige kirkemedlemmer nyter ikke kjøtt eller flekk, men er henvisst til nytelsen av bønner, erter eller mais. Vil man oppleve en virkelig interessant Påskehøytid med urgamle seremonier fra kristendommens første tid, bør man besøke en av de eldgamle kirker i Armenia. Armenia er blitt kalt et «arkitekturmuseum under åpen himmel» på grunn av sine mange arkitektoniske og etnografiske minnesmerker fra landets storhetstid. Der finnes 2646 kirker og klostre som ennå er i virksomhet for folket, og mange av dem er blitt berømte turistatraksjoner over hele Europa.

I 1941, ennå før vi kom med i den annen verdenskrig, var jeg med mine meddansere på besøk i det berømte Gegard-klosteret, anlagt i det fjerde århundre etter Kristus beliggende høyt oppe i fjellene, omkring seksti kilo-

meter fra Jerevan. Det ble der forrettet noen egenartede kirkeseremonier på et sprog som man påsto Kristus skulle ha talt.

Hestedrosjer og landauere er gamle kjøretøyer i Armenia og er meget yndet den dag i dag. Mine meddansere og jeg leide en slik gammel-dags landauer med to veltrenede hester, som det sto mange av på jernbanestasjonen. Vi tok en tur opp til denne klosterkirken, som ligger i omgivelser der nok kan sette fantasien i sving. Høyt der oppe i den trange fjelldalen, mellom svære klippeavsatser, og merverdige huler, der tjente til skjulested for folk mot fiender i gammel tid, lå den lille kirken. Ved den «Undergjørende Kilde», som den kaltes. På veien kjørte vi forbi folk tilfots, med sykler, hestedrosjer og en og annen motorsykkel og bil, andre red på esler eller muldyr. Blant de veifarende var det ikke bare armeniere, men forskjellige slags folk fra Sovjet, og også fra Europa. Mange av dem var iført deres særegne nasjonaldrakter, enkelte fra det Nære Østen. Det var som å møte Noah med folk og kveg på vei til et nytt land.

En eiendommelig stemning hersket derinne i kløften, den eneste lyskilde var de mange vokslys oppe ved alteret og foran helgenbilledene. I halvmørket kunne vi såvidt skimte eldgamle frescoer, innskrifter, kors og andre symbolske tegn, hugget inn i fjellveggen, som dannet vekk tak og gulv. Det siste var dekket av et digert praktfullt teppe, vevet på eldgamle vevstoler, såkalte «Gorgagorte», som man påsto skrev seg fra salig Noahs dager.

Her ble det forrettet en særegen seremoni i forbindelse med Kristi korsfestelse under sang av prester og kirkekor, og i denne veksel-sang deltok også undertiden menigheten, det vil si de tilstedeværende ankomne. En særegen solosang ble også foredratt under denne Gudstjeneste natt til fredag og den blir sunget etter mørkets frembrudd av armeniere. Dette er en meget gammel skikk. Etter at Påskeevangeliet var blitt lest, ble der sunget salmer. Derunder rettet presten noen ord som til sin mor: «Å du min mor, min milde, kjærlige mor, din morskjærighet brenner i meg og mine øyne er fylte av tårer, som ingen

(Forts. side 7)

Dagens kulturkrise:

Hvem har skylden for smaksødeleggelsen?

Vår svenske kollega FRIA ORD bragte for en tid siden en meget interessant artikkel av Carlos, Helsingfors. Den treffer etter vår mening midt i blinken av tidens store kulturproblem og vil utvilsomt også interessere dette blads lesere. Vi tar oss derfor den frihet å gjengi den i norsk oversettelse:

En eldre generasjon krevet at utøverne av kunst i alle variasjoner virkelig skulle kunne sitt fag. Man mente at en maler burde kunne male, en forfatter skrive, en komponist komponere, en sanger synge osv. Noe krav om likeretting ble ikke stillet, smaken fikk veksle fritt, bare den var forhånden. Mot denne bakgrunn må det klassiske ordsproget «De gustibus non est disputandum» betraktes.

Hva man ikke regnet med var den fullstendige smakløsheten kombinert med total mangel på yrkesdyktighet. Det som i våre dager ofte trues på publikum som kunst, litteratur, teater, musikk m. m. kunne i stor utstrekning gå inn under rubrikken «Keiserens nye klær», for ikke å gripe til en betydelig verre sammenligning. Man våger knapt å tenke på hvorledes det ville gå med det stakkars barnet som avslørende påpeker sannheten.

Hvorledes har det kunnet komme dit, hvorfor holder alle «gode minner», og hva kommer det av at folk som i privatlivet oppfører seg helt normalt kan bringes til år etter vår å fortsette med paradien?

Begynner vi med malerne, så kan man vel påstå at impresjonismen allerede oppløste konturene, mens ekspresjonismen omkring århundreskiftet forvandlet motivet til en indre opplevelse, som kunstneren mente å ha hatt. Men som han på ingen måte alltid kunne formidle til tilskueren. Det var likevel fremdeles i de fleste tilfeller spørsmål om kunst, spesielt hva lyseffekter og fargekombinasjoner angår. Men det var kunst på avveier og mange av ekspresjonismens fremste var eller ble sinnssyke.

Så kom da naivismen, dadaismen, kubismen og futurismen, og disse ytterlighetsretninger startet vel å merke

allerede før første verdenskrig. Dessverre oppfyltes profetien som lå i futurismens navn, man syntes å få fremtiden i sin makt. Det vannviddsmaleri som ble sammenfattet under betegnelsen «Entartet Kunst» ble i en viss utstrekning symbol for det vanvidd som etter utbruddet av første verdenskrig preget den europeiske selvødeleggelsen som har pågått siden.

Den nye «kunst», hvis ironiske mester Picasso ble, utviklet seg til en «l'art pour l'art», i den betydning at den utøves innenfor en indre sirkel av sammensvorne. Om «kunst» i vedtatt betydning var det ikke spørsmål lenger, og man vendte seg heller ikke til noe kunstelskende publikum. Etterhvert hadde nemlig samfunnsforholdene i de fleste europeiske stater undergått en gjennomgripende forandring: et nyrikt, kritikkløst publikum på jakt etter statussymboler ble et lett offer for massepropagandaens moderne teknikk. Og man påså at de rette kritikerne satt ved spakene.

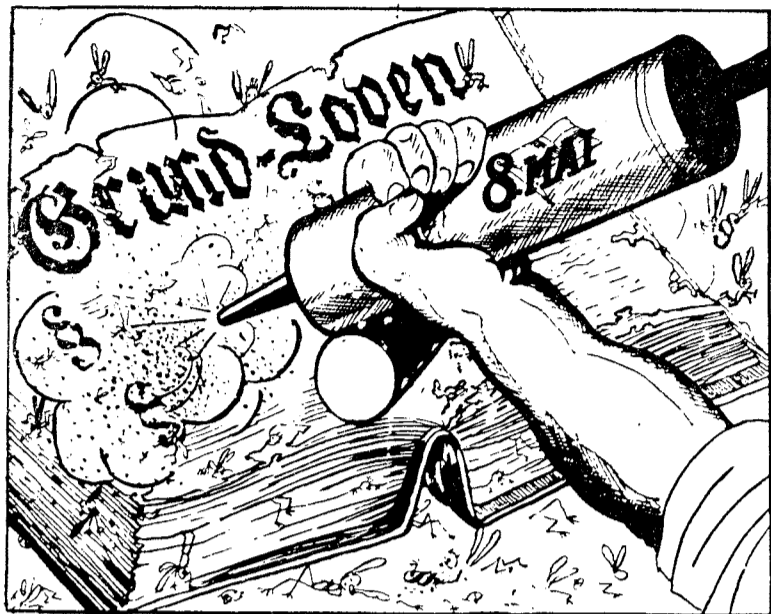
Også billedhuggerkunsten ble forringet under impresjonismens oppløsende innflytelse og nærmet seg under ekspresjonismen den arkaiske form, som har ført frem til dyrkingen av det primitive. Selv uten hellenistisk idealisering som forbilde kan man kritisere den grove arkaisme, som preger en hel del moderne skulptur, hvorved mistanken ligger nær for hånden at kunstneren ikke kan prestere noe bedre arbeide. Naivismen og arkaisme er bekvemme uttrykksformer for den som ikke sikter lengere.

Man gir gjerne, og sikkert med rette, dadaismen skylden for sprogets oppløsning og litteraturens forfall. «Barnets babling» skal jo ifølge Tristan Tzara være opphavet til betegnelsen «Dada». Surrealismen og Salvador Dali har gjort sitt til, og så kan man jo ta spranget til finlands-svensken Gunnar Björling. Allerede titlene på denne gamle evige students «verk» viser hva det er spørsmål om: «Kiri-ra», «Men blåser violer på havet», «Att syndens blåa nagel» osv. Allerede etter første verdenskrig var det kommet så langt at man risikerte å ta Björling alvorlig og senere ble han en litteraturhelgen — viselig i en meget provinsiell ramme. Han var hele sytten år eldre enn den internasjonale surrealismens store lys. Salvador Dali!

Etter annen verdenskrig satte nu literturforfall inn
(Forts. side 8)

Menneskerettskommissjonens avgjørelse av 3. april 1967

Av advokat Sverre Helliksen

Tegning fra 1945: De nye makthavere går løs på grunnlovsparagrafer som ikke passer dem uten hensyn til at landet også har fått nye okkupanter som er forpliktet av Haagerkonvensjonen til å opprettholde lov og rett.

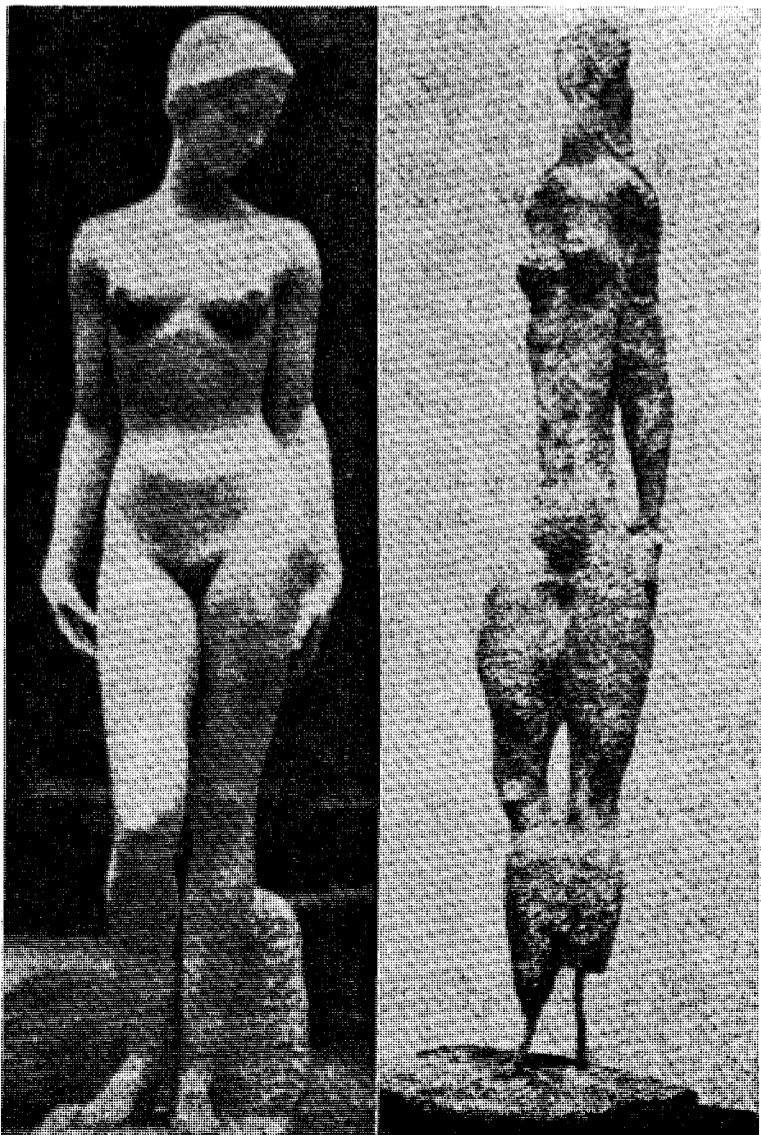
«Folk og Land» for 19. august 1967 har som første artikkel: «Menneskerettskommissjonen vred seg unna denne gang også».

Redaksjonens overskrift, innledning og redaksjonsartikkelen s. 3 er et naturlig utslag av skuffelse over at Kommisjonen ikke direkte har uttalt at norsk rettsoppgjør er i strid med menneskerettighetene. Oppfatningen hos Norges store minoritet av urettsforfulgte kan derved kanskje bli at den føler seg uten rettsbeskyttelse.

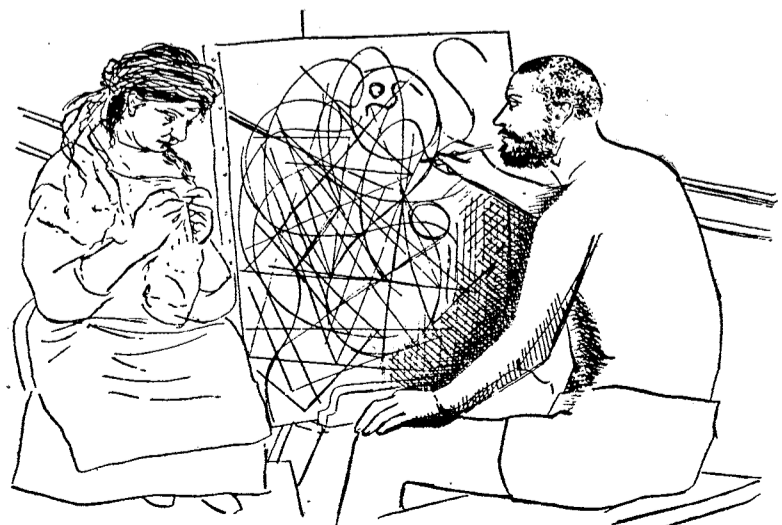
Betydningen av at **formelle grunner** er anført av Kommisjonen for at den ikke kunne gå lengere enn til å referere ulovlighetene tolker i midlertid redaksjonen slik: «Men det ligger vel kanskje noe av en meningsytring i den utførlige måte den fremlegger argumentene mot «rettsoppgjøret» på». Dette mener jeg er riktig.

Kommisjonens anførsler om norske og internasjonale rettsbrudd — som enhver folkerettskyndig ser er bygget på objektivt grunnlag — unngår bare rettslig forkastelse ved at Kommisjonen mangler kompetanse, fordi Norges forpliktelse som medlem av Menneskerettskonvensjonen — og dermed underdanighet av den — først inntrådte for sent, 3. sept. 1953, etter rettsoppgjørets stadfestelse. **Norge, og særlig lovgivningsmakten, Stortinget**, som også er krenket ved at eneretten som lovgiver er søkt utøvet av en flyktet regjering, som fra utlandet utga nye lover, der var forbudt endog om regjeringen hadde blitt i landet — **har derimot den kompetanse som Kommisjonen manglet.**

«Folk og Land» for 19. august 1967 har også side 2 inntatt notat fra forhandling i Stortinget 24. april 1964 om Edtinget
(Forts. side 7)

Formene i oppløsning

Surrealistisk portrettmaler isving

Otto Lyngs to ansikter

(Forts. fra side 1.)

partimedlem som den modigste Daniel i oberstenes løvehule.

Og slik blir da parlamentarikerbesøket i Hellas meget behendig trukket inn i nordisk politikk. For her gjelder det for alle parter å ta avgjort avstand fra alt som ikke smaker av demokrati, det gjelder for hvert enkelt parti å bli utropt som champion i diktaturbekjempelse. Derfor denne spesielle fremhevelse av akkurat «vår mann i Hellas».

Nå selvfølgelig, det må gjøres forskjell på ikkedemokratiske land. De øst-europeiske diktaturer må ingen røre ved, hvilket parti man enn tilhører. Delegationer fra Arbeiderpartiet til Høyre har vært på tallrike besøk i de østlige diktaturer og snakket om varmt vennskap mellom våre nasjoner. Nå er det forsvarsministeren som skal over til Sovjet for å gi uttrykk for alle våre gode ønsker for det Sovjet-kommunistiske diktatur.

Ingen norsk eller nordisk parlamentarikerdelegasjon kunne tenke seg å reise til Polen, til Øst-Tyskland eller til Sovjet for å snakke lederne der til rette, for å besøke fengslede politiske motstandere av regimet, som mot formodning ikke er blitt henrettet. Ble det reist et eneste kritikkens ord mot Tito-diktaturet i Jugoslavia, ville hele den del av norsk presse som regner seg som radikale, rase på det voldsomste.

Det har vært adskillig enklere med Hellas. Delegationen er stort sett blitt, om ikke akkurat hilst velkommen med gledesrop, så i hvert fall blitt anstendig og godt behandlet. Den har fått sitte i to timer og slengt ufor-skammetheter i ansiktet på en tålmodig stasminister og en overbærende utenriksminister, den har banet seg vei under stort oppbud av journalister og PR til fengsler og andre lite tilgjengelige steder, hele tiden under heia-oppslag fra nordisk presse. Uten blusel har man blandet seg opp i alle detaljer i landets indre anliggender og belært de nåværende maktbavere om statsstyre og stell. (Uthevet her).

Det er ett ord som faller så altfor lett på tungen: — *usmakelig!*

Gunnar Kristiansen»

*

Årene før, under og etter den tyske, relativt fredelige okkupasjon var og er allikevel for oss alle — for begge parter, mener vi — en avsløringens tid. . . Det var herunder tider og stunder — om enn ikke alltid samtidig — at begge parter slo visiret opp og viste sitt sanne ansikt! In casu viste vår kjære politiske streber sitt annet ansikt som disharmonerer med hans humanitære og rettslige bekym-

ringer i Hellas, alt dulmende emballert i en tilsynelatende massiv uvitenhet.

I denne tid fikk det tidligere lovlydige Norge sine «legale» og illegale forbytninger. Det var neppe Herren som stille lempet det slik etter «frigjøringen», at det ble de illegale forbrytelser som ble legale, hold på hodet! Men slik ble det —

Ja, hvordan uttrykker ikke vår akrobatiske stortingsrepresentant, cand. jur. Otto Lyng seg i den foreløpig siste «Landssvik»-debatten i Stortinget den 24. april 1964. Vi hitsetter fra Stortingets stenografiske referat det vesentlige i dette herr Otto Lyngs innlegg:

Det er meget sjelden jeg beklager at jeg kommer så sent i debatten som jeg nå gjør. Denne gang gjør jeg det, fordi jeg tror at interessen for det som nå foregår og den debatt som nå pågår, er i ferd med å tape seg. Jeg trodde til å begynne med etter innleggene fra flertallets ordfører og mindretallets ordfører at forløpet av debatten ville ha blitt ganske pent og pyntelig.

Jeg har nå fra enkelte taleres innlegg etter hvert oppdaget at man tross alt har avvikende synspunkter, noe som man i dag ikke burde ha når det gjelder det landssvikoppgjør som vi har vært vitne til.

Jeg vil for det første ta sterkt avstand fra den betegnelse som hr. Borten nevnte, og som var skrevet av en avis, om at hele rettsoppgjøret var en tragikomedie. Jeg vil som utgangspunkt for det innlegg som jeg egentlig hadde tenkt å holde, få uttale at når det gjelder det rettslige grunnlag, er det ingen tvil om at det er holdbart. (Hva med det faktiske grunnlag? Vår anmerkning).

Jeg for min del vil ikke gjøre annet enn å beklage at vi i denne saken har fått et mindretall som åpner døren for at man kan få en ny pågang fra dem som mener seg urettferdig behandlet.

For min part vil jeg gjerne gi uttrykk for det synspunkt — og jeg er overbevist om at det er riktig — at den dom som de som gjorde seg skyldig i landssvik fikk, er rettferdig og riktig.

Jeg håper at denne debatten og det at vi nå vedlegger denne meldingen protokollen, vil bidra til at vi ikke senere får henvendelser om benådninger, henvendelser om erstatninger, henvendelser om å bli strøket av strafferegisteret. Det som de en gang utførte, de som var medlemmer av NS, og det som de engang er blitt straffet for, det får de stå for. Og jeg vil gjerne her ut-

trykke håpet om at dette blir den siste debatt om dette spørsmål, og at de dommer som er felt, blir stående.»

Har Otto Lyng aldri span-dert på seg litt holdbar innenatlesning og faktiske kunnskaper om disse ting, for eksempel hos Jon Skeie? I norsk partipolitikk kan det da ikke på lang sikt være karrierebefordrende, selv for Otto Lyng, å ri på en slik uvitenhet? Nu er det jo her i landet nettopp publisert en liste på 76 kyndige personer (hvorav bare 1 NS) som i trykt skrift har påvist kamouflasjeoppgjørets invaliditet, enten delvis eller totalt. Likeledes hadde før Otto Lyng holdt sin tale en svensk, juridisk ekspertkomisjon gjort det samme. I Stortinget den dagen ble uholdbarheter i oppgjøret påvist, skarpest av sorenskriver Einar Stavang, (A), og av de daværende representanter Per Borten, Olai Eikeland og Einar Hovdhaugen (alle SP).

O. C. Gundersen (A) var blitt en stille og betenksom mann som bl. a. uttalte: Det er rimelig at det er meningsforskjell om en så veldig og dyptgripende samfunnsmessig prosess som landssvikoppgjøret var. —

Særlig oppriktksvekkende var E. I. Hambro's klare tilståelse av oppgjørets ulovlighet. En slik erkjennelse har Forbundet og Folk og Land kjempet for i alle år! Herr Hambro uttalte blant annet:

— «Jeg ba om ordet i denne sene time på grunn av et direkte spørsmål fra representanten Borten. Jeg vil gjerne understreke at jeg ikke i mitt innlegg tok standpunkt til om det var riktig eller om det var galt det som ble gjort med straffelovens anvendelse umiddelbart etter frigjøringen. Jeg sa at den gang ble det ansett for nødvendig å anvende lovene med tilbakevirkende kraft, og jeg la til at forklaringen på dette var at man mente, særlig hjemme i Norge, men også de norske myndigheter i utlandet, at vi dengang ikke hadde tilstrekkelige straffebud for å kunne ramme alle dem som burde rammes på den måte de burde bli rammet.»

Sannelig er det synd på alle mennesker, også på herr Otto Lyng. Men det har han nok ennå ikke oppdaget. Når får vi se det tredje ansikt?

A.L.

Forbundets henvendelse —

(Forts. fra side 1.)

«Representanter for Forbundet for sosial oppreisning har for en tid siden hatt et møte med statsminister Borten der man ba om en revisjon av rettsoppgjøret og ellers lik behandling ved ansettelser for NS-folk som for andre grupper av folket. Statsministeren ba på sin side om å få en oppgave over beviselige feil som var begått.

Det synes på det rene at man i disse kretser føler seg nærmest knyttet til Senterpartiet, bl. a. fordi dette partiet ikke stemte for dødsstraff og fordi fhv. stortingsmann Gabriel Moseid i sin tid tok klart standpunkt og gikk inn for en revisjon av rettsoppgjøret.

— Det er klart at det parti som tar opp vårt krav som en post på programmet, vil kunne påregne våre stemmer, sier en talsmann for de tidligere NS-medlemmer.

Noe arbeide for å etablere en helt ny partiorganisasjon har jeg personlig ikke hørt om, men det er klart at vi drøfter våre saker mann og mann i mellom og er på leting etter et parti som kan gi vårt forbund støtte i våre krav.»

Så vidt FÆDRELANDSVENNER. Da noe av det som anføres om Forbundets henvendelse til regjeringen gjennom statsminister Boten kan føre til misforståelser, finner Forbundet det riktig å gjengi i sin helhet den skriftlige henvendelse til statsministeren som var resultatet av omtalte møte på statsministerens kontor. Skrivelsen er datert 9. mars i år og lyder som følger:

«Vi refererer til møte på Statsministerens Kontor 3. februar d. å., der man drøftet tidligere NS-medlemmers stilling i statstjeneste, diskriminerende lovbestemmelser og misvisende fremstilling i autoriserte lærebøker om okkupasjonstiden og hva dermed står i forbindelse. Samtidig viser vi til vårt forbunds brosjyre «Om Landssvikoppgjøret», hvor kritikken over etterkrigsoppgjøret kort er referert og hvor vi har pekt på enkelte rådebøter som det ennå ikke er for sent å gjennomføre. Brosjyren ble fremlagt på møtet den 3. februar d. å.

Som man vil erindre ga undertegnede — forbundets formann — under nevnte møte uttrykk for at tiden nå burde være inne til at regjeringen oppnevner et utvalg med oppdrag å utarbeide forslag til så vidt mulig å råde bot på de verste følger av etterkrigsoppgjøret. Vi tør i denne forbindelse minne om statsministerens uttalelse om at etterkrigsoppgjøret etter hans mening var for bredt anlagt, og at et utvalg som av

forbundets formann foreslått eventuelt måtte arbeide på forskningsbasis. Da både statsminister og statssekretær ga uttrykk for at initiativet til opprettelse av slikt utvalg eventuelt måtte komme fra forbundet, tillater vi oss her-ved å komme tilbake til det fremsatte forslag.

Nå — mer enn 20 år etter okkupasjonstidens ophør — burde det være mulig med god vilje å komme frem til en nøktern vurdering av etterkrigsoppgjøret og hva dermed står i forbindelse. Vi tør derfor innstendig anmode om at regjeringen oppnevner et allsidig sammensatt utvalg med oppdrag å undersøke hvilke rådbøter man etter nøktern revurdering av etterkrigsoppgjøret finner å ville foreslå gjennomført.

Vi mener det er viktig — både for enkeltpersoner og samfund — at arbeidet settes igang nå.

Dette av flere grunner:

Mange av dem som er rammet av etterkrigsoppgjøret støter ennå på betydelige vanskeligheter, jfr. hva som ble framholdt på møtet den 3. feb. d. å.

Den yngre generasjon — og kommende slekter — har krav på redelig opplysning. Nå, mens folk som opplevet okkupasjonen og deltok i styre og stell ennå lever kan verdifulle opplysninger innhentes før de går tapt.

Saklig og nøktern opplysning vil kunne vekke gjensidig forståelse av og derved respekt for aktverdige motiver hos landsmenn som ut fra forskjellig syn mente å gjøre gagnlig innsats for vårt land, det være seg på okkupert område eller utenfor landets grenser. Det skulle som okkupasjonstid og etterkrigsoppgjør skapte mellom landsmenn vil dermed omsider kunne utjevnes.

Det må dessuten antas at vårt land som nasjon vil vinne i anseelse utad om man kommer frem til å kunne konstatere at hensikten hos mange tusener nordmenn som er dømt for «svik» egentlig var å gjøre en hederlig og gagnlig innsats mens okkupasjonstiden varte og under forhold som kunne kreve mot og offervilje.

Vi tør anmode om at vårt forslag bringes frem for regjeringen i nær fremtid, og vil være takknemlig for imøtekomende svar.»

*

Såvidt vi har kunnet bringe i erfaring har henvendelsen ennå ikke vært behandlet av regjeringen og noe svar er derfor følgelig heller ikke kommet.

—o—

Menneskerettighetskommissjonens avgjørelse —

(Forts. fra side 5.)

vard Isak Hambros tale som ordfører for flertalet, der han hevder **Stortingets plikt til** «at eventuell urett må gjøres god igjen og ikke bare skjules bak en vakker fasade», **men opplyste at undersøkelser om urett er begått og resultatet herav ikke til da forelå.** Slike undersøkelser foreligger derimot nå ved Kommisjonens utredning. Kommisjonen kan ikke gå lenger enn til å konstatere, fordi den manglet kompetanse, som derimot Stortinget har, og dertil også plikt.

«Folk og Land» har på s. 1 også en artikkel: «NS forsvarte energisk norske interesser», som viser at med en gang Nasjonal Samlings folk kom med som kommissariske statsråder **opptok de kamp mot de tyske okkuperanter**, fordi disse svekket norsk økonomi og irriterte det norske folk unødige. Jfr. rektor Waages artikkel i «Folk og Land» for 27. mai 1967. Dette beviser hvor uriktig oppfatningen var i landssviksdommer om erstatning idømt NS medlemmer, ikke for skade de selv ved sine handlinger i okkupasjonstiden var skyld i, men **som andel i den skade NS angivelig hadde påført samfunnet.** Det motsatte — sannheten — fremgår av Hagelins brev. Han fikk dødsstraff som landssviker, vesentlig som NS-medlem og kommissarisk statsråd. Hagelins skriv viser også **det uriktige i selve straffegrunnlaget**, nemlig å regne NS som bistandsyttere i tysk krig mot Norge (iflg. § 86). Det var først lenge etter at krigen var opphørt — mere enn et og et halvt år — at en ulovlig, eksil og provisorisk anordning den 22. jan. 1942 vedtok medlemskapets ulovlighet.

Grunnlaget for det absurde at et politisk medlemskap, godkjent av myndighetene før 1940, var krigsbistand til okkuperanten og denne anskuet som fiende, er anført i Sollems kommentar til landssviksankningen s. 159, der siterer fra dødsdommen over Haaland: «**Terbovens tale** 26. september 1940, da han innsatte de kommissariske statsråder, **tilkjennegir** at han hadde oppløst alle andre politiske partier og **at NS var det eneste politiske parti som fienden kunne samarbeide med.** Terboven mente tvertimot at krigen var opphørt, at Norge hadde kapitulert («overgitt seg» iflg. Haagreglementets art. 35 i Norsk Lovtidende 1910, s. 498) og var totalt okkupert. Videre anså okkuperanten det som sin plikt iflg. art. 43 (Lovt. s. 500) å oppheve de andre partier der ansås som arnesteder for ille-

gale organisasjoner, der ved sabotasjer etc. **gikk inn for ulovlig krigsplikter.** Det kunne imidlertid ikke hevdes overfor NS som overholdt Haagreglementet og Kong Haakons pålegg om «orden og ro» og **okkupasjonsplikter** i sin kringkastingsstale 26. aug. 1940.

Hagelins skrivelse viser imidlertid dessuten at **Terboven oppnevnte 4 statsråder som ikke var NS.** Alle disse ble frifunnet. De 9 som var NS fikk derimot vanligvis dødsstraff. Frifinnelsen av de 4 beviser det uriktige i å regne statsrådstillinger (enda mer andre stillinger) som forræderi. Likeså følger derav uriktigheten av å anskue Terbovens oppnevnelser som bevis for at NS medlemskap var landssvik. Det var dessuten åpenbart til fordel for Norge at både administrasjon og rettsvesen var på norske hender i stedet for besatt med tyskere. **Til overflod forbyr art. 50 (Lovt. s. 501) enhver «fællesstraf — pengestraf eller anden straf —».** Ordren av 7. juni 1940 fra Kongen og regjeringen til overkommandoen, Ruge, om «å innstille fiendtlighetene» og tysk godtagelse herav, utelukker krigstilstand. Jfr. nå Justisdepartementets innrømmelse av krigsslutt 7. juni 1940.

Formell grunn anført som årsak til at Kommisjonen unnlater å forkaste rettsoppgjøret istedenfor som det ble mange andre søknaders skjebne, at deres argumenter fantes å være uantagelige, veier sterkt. Det er nærmest en analogi til Konvensjonens artikkel 50 om en viss tilfredsstillende til den forurettede part, «afford just satisfaction to the injured party». Kjennelsens offentliggjørelse skjer i årbøker. Militære og folkerettskyndige får derved **nye grunner** for den kritikk, der fra før har vært reist til dishonør for Norge. De har f. eks. materiale til å konstatere anførselen sist i Kommisjonens avsnitt III, at Norge var alliert-okkupert og derved manglet suverenitet da Høyesterett 9. aug. 1945 godtok Haalands dødsdom i lagmannsretten uten jury skjønt eksilregjeringen ved alliertavtalen 16. mai 1944 i pkt. 5 hadde vedtatt både jury («kompetent norsk myndighet») og norsk lov, analogt med Haagreglementets art. 43.

Dette vet også Stortinget da de lenge hemmeligholdte alliertavtalene ble offentliggjort i 1950. De gjelder «**civiladministrasjon og jurisdiksjon** i norske områder befriet ved en alliert ekspedisjonsstyrke!» Pkt. 1, 2 og 13 bestemmer alliert okkupasjon. Den varte fra 8. mai 1945 til me-

dio 1946, da britiske okkuperanter bl. a. oppga sitt fengsel på Akershus. Jfr. Stortingsmelding nr. 64/1950, bilag I, s. 11—12. Stortinget har også Dok. nr. 5 (1945), hvor Stortingets presidentkap på 6 mann enstemmig vedtar 7. aug. 1945 iflg. Stortingets fullmakt, at det meste av referatene fra Elverumsmøtet 9. april 1940 var brent, men at de ved et nylig funnet referat hadde kunnet rekapitulere Stortingsforhandlingene i Dok. nr. 2 (1945), **der viser det stikk motsatte av den såkalte «Elverumfullmakt»,** som både Haaland og de andre NS er dømt etter, og som fremdeles i pressen ansees som lovgivningshjemmel. Dok. nr. 2 (1945) viser at Stortinget endog påla regjeringen å overholde Grunnlovens § 17, som begrenser alle anordninger til ikke å omfatte straffebestemmelser, ikke å rokke stortingsgiven lov og at anordningene bortfaller etter Stortingets sammen treden, altså i mai 1945. (s. 749). Statsråd Wold deltok i debatten (s. 751), men han var med på bare 55 dager etter Elverumsmøtet, nemlig allerede den 3. juli 1940, å vedta straffebestemmelser «under den nåværende krigstilstand» og 13. september: «Så lenge Norge er i krig». Samling av anordninger av Justisdepartementet i London av 7. april 1945 begrunner de eksile, provisoriske anordninger med det falske «Stortingsvedtak (på Elverum) 9. april 1940, som enstemmig gir Regjeringen fullmakt til» osv. **Slik fullmakt har aldri vært gitt** i den form eller overhodet som lovgivningsfullmakt i strid med Stortingets monopol iflg. **Gr. § 49: «Folket udøver den lovgivende Magt ved Stortinget»,** gitt av Grunnlovsfedrene i 1814 som motvekt mot kongemakten etter mer enn 400 års okkupasjon og aneksjon av Norge under Danmark som resultat av den siste av de mange norske borgerkriger dengang. Hva blir resultatet av den borgerkrig Kong Haakon 24. desember 1940 uttalte «nå pågår hjemme i Norge?» Se Sommerfeldts «Kong Haakon VII Taler», utgitt 1947, med Kongens anerkjennelse, s. 40, jfr. s. 38 hvor Kongen pålegger folket okkupasjonsplikter. Senere har vi tilsvarende uttalelser fra svensk, britisk, amerikansk, tysk, sovjetrussisk og sveitsisk hold.

Stortinget har således anledning til å oppfylle sin plikt, uttalt av Edvard Hambro 24. april 1964, om å gjøre uretten god igjen. Følg Frankrikes eksempel i Dreyfussaken ved å innrømme feilene og opp-

hev landssviksdommene! Den vanlige skremsel at det vil ruinere Norge reduseres ved foreldelse og akviesering, (passivitet), og Norge kan påny bli en nasjon. Bare Stortinget kan gjenopprette rettsikkerheten. Domstolene er selv blitt part i saken. Og Gerhardsenregjeringen oppnevnte Wold, den hovedansvarlige, til justitiarius i Høyesterett.

Oslo, 24. august 1967.

Sverre Helliksen

P. S.

Rettsoppgjørets ugyldighet følger også av folkeretten, som ved § 14 er en integrerende og favorisert del av straffeloven. «I Norge var folkeretten temmelig ukjent» som høyesterettsadvokat O. T. Røed skriver i Rt. 1946 s. 74. Folkeretten utredes imidlertid i den verdenskjente britiske «**International Law**», som i 7. utg. II, s. 264 skriver: «Det er opplagt at det okkuperte lands **kriminallover vedblir å gjelde** medmindre de er opphevet av den okkuperende makt». Jfr. art. 43. Eksil endring var følgelig også derved ugyldig både i militær og alminnelig straffelov, spesielt for § 86, og i straffeprosessloven, spesielt avskaffelsen av den demokratiske jury.

«Internasjonal Law», første utgave (1906) av Oppenheim, s. 242 — gjentatt i de senere utgaver, hvorav 6. utgave utkom i London, **mens eksilregjeringen var bosittende der uten å feste seg ved innholdet** — skriver: «En hvilkensomhelst handling i strid med en kapitulasjon vil le bety **et internasjonalt rettsbrudd** hvis en krigførende regjering ga ordre dertil, **en krigsforbrytelse uten en slik ordre.** Brudd på våpenstillstand har samme virkning (s. 251). Hver eksil anordning om straff og allerede proklamasjon om «den nåværende krigstilstand» 3. juli 1940 var følgelig internasjonale forbrytelser og Norge var **det eneste tysk-okkuperte land** som inngikk både kapitulasjon og våpenstillstand og vedtok «å innstille fiendtlighetene». Det måtte derfor som eneste tåle alliert okkupasjon etter den tyske.

Eksilregjeringens internasjonale forbrytelser under vitterlig okkupasjonstilstand opponerte Kongen imot 26. aug. 1940 og bl. a. medlemmer av Nasjonal samling, og i 1945 professor Skeie, som betegnet anordningene som den **største rettløshet i Norges historie.** Dommerne medvirket derimot til de internasjonale rettsbrudd ved sine uhyggelige dommer og hjemmefronten ble iflg. «International Law» krigsforbrytere skyldig i over 200 snikmord på medborgere av motsatt

Sovjetsoldat -

(Forts. fra side 4)

kan tørre av.» Teksten skal være inspirert av en folkelig legende og har ingen ting med Jesus å gjøre, men blir allikevel sunget i liturgien, mens forsamlingen er i bønn. Mulig at den henger sammen med Jesu ord til Maria og Johannes.

Den armenske kirke har fått sitt navn etter dens første patriark, Gregor Lousavoritsj, som betyr: Lysbringeren, eller forkynneren, og den dag idag er den gregorianske kristenform hovedreligion i Armenia. Og liturgien bærer derfor preg av den gregorianske musikk.

Selv fanatiske ungkommunister (Komsomel) og noen enkelte fremtredende partifeller hadde innfunnet seg for å delta i denne praktfulle Gudstjeneste. Selv kommunister kunne ikke leve et liv uten en Gud å støtte seg til.

Som avslutning mintes man oppstandelsen og lys ble tent rundt om i kirken, klokken tok med ett til å ringe og overalt, utenfor kirken hilste folk hverandre med det tradisjonelle: Kristus er oppstanden. Først derefter kan de deltagende ta veien hjem til en tidlig påskefrokost med flerfarvde egg og de særegne påsekaker.

Prestene som har fastet og forelest bønnen langfredag morgen til Påskemorgen får seg tilbragt mat og drikke av menigheten. Sangen i Gegard-klosteret forekom meg å være i den grad melankolsk at den uvilkarlig bragte tanken hen på Kristi lidelse. Både melodien og ordene har en dyster stemning og innhold. Den minnet meg om den smerte armenierne bærer i sitt hjerte over Armenias fornedrelse, og som er så meget bittere som den aldri bæres direkte til skue. Uten religionens støtte, ville neppe båndene mellom armenierne være sterke nok. Vi fører våre tradisjoner tilbake til Noah og hans sønner. Arrarat er det hellige berg under regnbuenes tegn, mens Kristus er den klippe vi bygger på i vår nasjonale tro på en lykkelig fremtid.

Vi måtte forlate dette Gudshus og på veien nedover til Jerevan møtte vi mengdevis av folk, gamle og unge som dro mot Gegard-Klostret for å delta i Gudstjenesten der oppe. Det gamle berømte kloster er blitt en stor turistattraksjon, noe som ikke minst skyldes det forhold at den armenske kirke er bæreren av en kulturell enhet og et nasjonalt samhold.

oppfatning, Alt utslag av norsk borgerkrigsmentalitet.
Sverre Helliksen

Hvem har skylden -?

(Fort. fra side 5.)

på bred front. Literatene organiserte seg i fagforeninger og har sine egne engasjerte kritikere, som ofte er identiske med dem selv, slik at A kritiserer B og B kritiserer A etter målet «do ut des». Innen kort tid forføyer man også over massepropagandaens ufeilbarlige besvergelseapparat: radioen og fjernsynet. Folk begynner å tro at litteratur skal være slik, og folk har enda mindre eget dømmende enn tidligere.

Optimistenes forhåpninger om at «sosialgruppe I» etter hvert skal lære seg til å bære et eldre dannesskikts kappe ble helt sveket, og på 60-tallet fortsatte oppløsningen i rask takt. Diktene, som utartet til det rene ordsqualder med litt mening her og der, ble mer og mer banale, enten betød de intet i det hele tatt eller de ble en slags protokoll skrevet ved avbrutte linjer. I ungdomsavdelingen i forskjellige aviser ble det åpnet plass for skoleungdommens dadaisme, som på en naturligere måte står i idiotismen nær.

De virkelige praktstykker leverer dog de moderne novellene, spesielt de prisbelønnede. For noen år siden dekket en slik flere spalter i en ledende finlandssvensk avis, og det fine bestod i at de usammenhengende tekstter manglet all oppdeling og tegnsetting. At hensynet til syntaktiske synspunkter har vært en belastning, sier seg selv. Å reise krav om et fornuftig innhold eller disposisjon er også forfeilet. Til toppen av det rent absurde når heller inøen. Det meste forblir noe uinteressant sludder i hvilket Freudske kompleks dukker opp nu og da.

De modernistiske forfattere er imidlertid de kjedeligste. I og for seg finnes det knapt noe mere uinteressant enn primitiv kjærlighet. Skildret uten humor og satire i grove ordvendinger og naturalistisk sceneri blir den modernistiske «kjærlighetsromanen» vanligvis et monstrum av smakløshet. Og derfor selger den godt innen alle sosialgrupper. Det er noe som den hellige majoritet forstår — i motsetning til novellene og «diktene», der likesom kunstverkene kjøpes som statussymboler.

Det ville føre for langt i denne sammenheng å komme inn på film og fjernsyn. For et menneske med litt smak i behold ville filmtitlene i sin alminnelighet være lattervekkende, hvis de ikke så overbevisende belyste tidens kulturforfall. At flere av Ingemar Bergmans filmer danner

en unntagelse, fritar ikke resten av rikssvensk film fra et bunnløst forfall, amerikansk dusinfilm ufortalt. Sammenhengen med kriminalitetens stigende kurve er også åpenbar.

Mest interessant i denne sammenheng er spørsmålet hvorledes de mennesker er innrettet som anbefaler all denne smørje. For bokforlag, tidsskrifter og aviser er det kanskje økonomiske spørsmål: man mener at tidens «smak» er slik og analyserer ikke tilstanden nærmere. Storparten av dem som har de bedre inntekter i vår tid er første generasjons folk, og de er lette å føre bak lyset og usikre på seg selv. Før i verden tok det tid å bli «overklasse», nu er det bare et spørsmål om «money». Men så er også overklassebegrepet nu avskaffet: man kommer jo til «sosialgruppe I»!

Men forfatterne, kunstnerne, musikerne selv og deres kritikere? Privat gjør de et helt normalt inntrykk, mellom til og med et sympatisk. Om Picasso har man jo grunn til å tro at han driver gjøn med folk. For han kan både male og tegne om han vil. Mange literater kunne sikkerlig gjøre et bedre arbeid enn de gjør, men den ødelagte formen lønner seg bedre. De jazz- og skrikfrelste musikerne er jo en gruppe for seg, om også like stor som hele Afrika. Denne gruppe kan sikkerlig ikke gjøre det bedre, men knapt dårligere heller.

Med kritikerne er det mere bekymringsfullt. Utvendig sett hyggelige og kultiverte mennesker kan de rose de forferdeligste ting. En del av forklaringen ligger i at de ganske enkelt må føye seg — med opposisjonell kritikk ville inøen kunne tjene sitt brød. Mange jager kanskje etter originalitet og finner sin tilfredsstillelse i den kunstige «plattitvde». Andre legger inn i saker og ting meninger og symboler som slett ikke finnes der. Det fantes jo folk som mente at Bergmans dårligste film «Tystnaden» var religiøs av natur!

Dessverre får opposisjonen mot herskende «kunstretninger» like lite komme til orde som den politiske opposisjon. Det mere kultiverte, proporsjonelle demokratis former er i våre etterkrigsstater lite utviklete — til fordel for det primitive majoritetsdemokrati.

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

«DILETTANTEN» HITLER IGJEN

Den nokså gjenstridige legenden om at Tyskland tapte krigen fordi den gale Hitler ikke ville høre på sine forstandige generaler, begynner nu, sammen med en rekke andre «sannheter» å bli ikke så lite svekket, idet det faktisk viser seg at det omvendte ofte var tilfellet: nemlig at offiserene ikke ville høre på Hitler. For eksempel er det blitt kjent at Hitler i en konferanse med Luftwaffes generalstabsjef, Jeschonnek, skal ha uttalt, at han — i forbindelse med Stalingradslaget — håpet at det ville komme til en tilbaketrekning av den 6. armé istedenfor en tilførsel av forsyninger gjennom luften, noe som jo skulle vise seg ikke å være paktisk gjennomførlig. Mannen bak disse opplysninger er Werner Leuchtenberg, oberst i generalstaben og tidligere adjutant for Luftwaffes stabsjef.

«FOR POLENS SKYLD»

Det er snart 30 år siden England gav sine fagre løfter til polakkene, men ennå er ikke én detalj innfridd. Engländerne er ikke engang istand til å komme inn i den kontinentale EWG-organisasjonen, langt mindre til å foreta en invasjon i Polen og «befri» landet. Ingen mistenker vel heller polakkene for å vente på dem. Den tidligere polske hærfører Stanislaw Maczek, som er blitt over 70 år etter hvert, henlever sine gamledager som eksil-polakk i England, hvor han — etter hva vi leser — frister en nokså kummerlig tilværelse. Av gode grunner kunne han ikke vende tilbake till sitt hjemland ved krigsslutt, og av like gode grunner ventet han at det storsinnede England ville gi ham en hjelpende hånd i tillegg til medaljene han fikk for å bidra til alliert seier med sin innsats i Libya, Italia og Frankrike sammen med 65000 andre polakker som trodde på engelske «garantier». Tross gjentatte henvendelser om å innrømme ham en pensjon i alderdommen, er han forblitt uten takk fra sine demokratiske våpenbrødre. Det siste vi hører er at en av hans andre eksil-landsmenn, som har drevet det til å bli hotell-innehaver, har ansatt ham som — kelner.

OGSÅ EN «GALLUP»

Folk har tungt for det — selv etter over 20 års demo-

kratisk «omskolering» er det tydeligvis ikke gått opp for dem hvilke «størrelser» dette samme demokratiske persongalleri kan varte op med. Iallfall viser en fransk undersøkelse at der i de forgangne 20 år er utkommet 67 bøker om Napoleon. På sikker annenplass kom ingen ringere enn Adolf Hitler med 39 bøker. Så fulgte Jeanne d'Arc med 34 og dernest franskmenne-nes egen de Gaulle med 26. Denne beskjedne plassen skyldes vel — skulle vi anta — at han stadig lever i beste velgående.

«FRONTBYEN» BERLIN

Den beryktede muren, eller Skammens mur som demokratene gjerne kaller den, fyller i sommer 6 år. Vi lurte på hva man kalte den på den annen side, da vi gikk ut fra at den demokratiske terminus var høyst upassende i DDR, og gjorde oss derfor den møye å undersøke. Tenkte vi det ikke: **Den antifascistiske festningsvollen!** Kommentarer overflødig, refleksjonene gjør seg selv.

Og med det samme vi er inne på Tysklands gamle rikshovedstad, vil vi ikke unnlate å nevne, at det var Vestmaktene som i 1948 gjennomførte en separat valuta-reform i Vest-Tyskland og Berlin, og således delte det tyske rom i to valutaområder. Allerede året etter grunnla de den vest-tyske separatstaten og opprettet det såkalte Vest-Berlin-Senat. Til en sammenligning kan nevnes at Warszawa-pakten ikke ble opprettet før i 1955, etter at Vest-Tyskland var blitt tatt opp i NATO.

BESTSELLEREN «MEIN KAMPF»

Det er stadig mye om å gjøre at Hitlers «frenetiske vrøvl» ikke blir trykket opp igjen. Iallfall skal det bli vanskelig for salige Adolf å oppnå noen større postum forfattersuksess hvis den bayerske regjering får sin vilje. Da et meksikansk forlag planla et nytt opplag, lot nemlig det bayerske finansdepartementet bekjentgjøre i avisen «Diario Oficial» at copyrighten innehaddes av Fristat Bayern, og at ethvert ulovlig opptrykk ville bli rettslig forfulgt. Teoretisk kan altså Mein Kampf da bare utkomme i land som ikke har anerkjent de vestlige forfatterrettighetene — som f. eks. Sovjet-Unionen. Så vet vi da det!

FRA DET VILLE ØSTEN

Selv i Ulbrichts demokratiske verden later det til at «åndslivet» halter litt på enkelte punkter, trass i den bokstavelig talt innemurte avsondrethet fra Vestens beder-velige smittekilder. For eksempel klaget en av det statsbærende partis «distriktsformenn», Horst Winkler, over at barna i Øst-Tyskland stadig vekke lekte «indianer og cowboy» og ikke, som seg hør og bør «Sibir». Tundraentusiasten Winkler spurte om ikke Sibir og «våre allierte, sibiriakene» var mye mer interessante enn USA og indianerne, og oppfordret til landsmøte av øst-tyske Sibirvenner.

Med det samme vi beveger oss i de østlige sfærer, la oss ta med siste om kamerat Kosygin, som etter hva der forlyder skal være i besittelse av Sovjet-Unionens største samling av amerikanske jazzplater. Han spiller dem gjerne av for venner og bekjente som stikker innom. Aller stoltest er han av slike som er forbudt i Sovjet fordi de er uttrykk for det «musikalske og kulturelle forfall i Vesten». Selv skaffer han seg dem uten vanskelighet via «diplomatisk kanaler», oppgir vår kilde. Hans plate-idol er Jazztrompetisten Miles Davis.

SJOKOLADE-KENNEDY

Slik som i mange vestlige sjokoladebutikker er det nu tillatt også i Polen å selge sjokoladedollars med bilde av John F. Kennedy, men så skryter da også Krustjov av at det var han som i sin tid sørget for at Kennedy ble valgt til amerikansk president. En sjokolade-Kennedy koster 15 zloty (omkring kr. 4,—)

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 - Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementpriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia
Utlendet kr. 25,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,—.

Bruk postgiror: 16 450.

Utgiver A/S Folk og Land

Viking Boktrykkeri